

FOGLALAT: Magyarország és Erdély (kir. leirat a' szólás törvényes szabadsága tárgyában; országgyűlési hírek; kinevezés; Dorca Hlés ...

Magyarország és Erdély.

(Kegy. kir. leirat a' szólás törvényes szabadsága tárgyában.) FERDINANDUS etc. Serenissime etc. Quod solemnibus olim verbis vovimus: regere percharumlegnum Nostrum Hungariae, Partesque eidem adnexas legibus, avitisque et approbatis consuetudinibus, id pro Nostra in has religione, firmissimoque recta tuendi proposito constanter prosequentes; dum interjectam de libertate vocis publicae sollicitudinem, in causa morae Comitiorum horum esse intelligimus; quae Nobis de hac mens sit, pro sincero perpetuae hujusce Nostrae Jura Regis, Regni que arctissimo invicem nexu juncta, illibate conservandi voluntatis candore, Dilectioni, Fidelitati busque Vestris cum eo ultro benigne declarandum duximus: Nos legalem vocis publicae libertatem, velut, quae ipsius avitae Constitutionis praesidio nititur, et Jurisdictionibus et singulis, quibus ea competit, salvam, integramque esse velle; vicissim tamen relate ad Individua, quae intercedentes inter libertatem hanc, probrigue ejus usus disciplinam, licentiam item disciplinae huic, ipsique adeo, qui sine hac consistere nequit, recto ordini inimicam limites transgressa sunt, ex stricto Regiminis officio ad Nos id spectasse, ut congruam iniremus rationem, quo cum iisdem jure coram competente Foro ageretur. Et quemadmodum intime Nobis persuasum est: incolumitati reipublicae, ipsisque fundamentalibus Regni legibus, quae ejus constituunt palladium, nihil magis adversum esse, quam legalem Judicium independentiam in discrimen adduci; ita instar praecipuae perinde ejusdem Regii muneris Nostrae partis Nobis eam curam incumbere, ut ne quid legalis illa independentia detrimenti capiat, sollicito semper intendamus, ac proinde in respectu etiam Sententiarum contra superiores attackta Individua hatarum legitima huic judiciorum auctoritati districtim insistamus. Sola interim reipublicae causa severi, parcere ceterum, dum rectum adest temporis momentum, quamultioni insistere promtiores, jure testissimae hujus Clementiae Nostrae, Dilectionem, Fidelitatesque Vestras securas esse jubemus. Nos hac quoque in parte Nobismet ipsis nunquam defuturos esse. Quibus in reliquo etc. Datum in Imp. Urbe Nostra Vienna, Aust. die 24. Martii, Anno 1840. FERDINANDUS m. p. Antonius Comes Mailáth, Georg. Bartal, m. p. Ugyanaz magyarok: „Első Ferdinánd, Isten kegy. Auszt. Csász.; Magyar- és Oroszország e' néven Vidik kir. 'sa' t. Fens. 'sa' t. Mit egykor ünnepléyes szavakkal fogadtunk: igen kedves Magyarországot 's a' hozzá kapcsolt Részeket törvényekkel, 's ősi és bevett szokásokkal kormányozni, azt, ezek iránti lélekisméretességünkhöz 's igazság-védelmezésre czélzó legszilárdabb szándékunkhoz képest, állhatatosan követvén, midőn a' nyilvános szólás szabadságáról közbevetett aggodalmat értjük ez országgyűlés késkedése okának, mi legyen e' felől itéletünk, ezen, a' Király- és Országának a' legszorosab kapocsal összekötött jogait épen fentartani törekvő szüntelen akaratumk őszinte tisztaságához képest, Kedvességednek és Hűségteknek akkép ki' antuk önkint kegy. kinyilatkoztatni: hogy Mí' nyilvános szólás törvényes szabadságának, mint melly maga az ősi alkotvány ótalmán alapszik, mind a' törvényhatóságok, mind egyenkint azok részire, kiket az illet, menten 's épen maradását akarjuk: viszont mindazáltal azon egyedekre nézve, kik az ezen szabadság 's józan használhatásának fenytéke, és az ezen fenytékekkel 's magával a' jó renddel, melly e' nélkül nem állhat fen, ellenséges korlátlanág közti határokat áthágták, a' kormányzás szoros kötelességénél fogva hozzánk tartozott, alkalmas módot találni, hogy ugyanazok illető törvényszék előtt perbe vonassanak. 'S valamint bensőleg meg vagyunk győződve a' felől, hogy a' közügy épségével 's magokkal az Ország alaptörvényeivel, mellyek annak védelmét képezik, semmi sem ellenkezik inkább, mint a' bírák törvényes függetlenségének kérdésbe vonatása, ugy szinte ugyanazon kir. hivatalunk jeles része gyanánt Hozzánk tartozik azon gond, miszerint arra, nehogy ama' törvényes függetlenség valamely csorbulást szenvedjen, mindenkor szorgalmasan ügyeljünk, 's ennél fogvást a' fenérintett egyedek ellen hozott itéletekre nézve is a' törvényszékeknek e' törvényes tekintetét erősen fentartsuk. Azonban a' közügy egyedüli okáért szigorúan, egyébiránt megbocsátni, midőn az idő helyes pillanata jelen van, mint a' boszúláshoz ragaszkodni készebbek levén, e' legtanusítottabb kegyelmünk jogánál fogva, Kedvességedet és Hűségteket biztosítjuk a' felől, hogy e' részben is soha nálunk fogvatkozás nem leend. Kikhez egyébiránt 'sa' t. Költ Bécs birodalmi városunkban Ausztriában 1840. 24kén. FERDINAND s. k. — gr. Mailáth Antal. Bartal György s. k.

ORSZÁGGYŰLÉSIHÍREK. Váltó-t. könyvi javaslat. (Folytatás.) II. Rész. Váltói törvénykezés. I. Cikk. A' váltószékek felállításáról 's tagjairól. 1. §. Váltóügyek elintézésére Pesten, Pozsonyban, Sopronyban, Károlyvárosban, Temesvárott, Szegeden, Debreczenben és Kassán első bírósági váltótörvényszékek állítanak fel, a' flumei váltó-kereskedési és tengeri törvényszék pedig meg fog tartatni. 2. §. E' váltótörvényszékek hatósága (jurisdictio) következőképen határozatik meg: a) A' pesti váltószékhez tartoznak: Pest, Hont, Liptó, Turóc, Zólyom, Nógrád, Esztergom, Komárom, Fejér, Somogy, Tolna, Baranya, Bács, Heves, Borsod és Gömör vgyék, az ezekben fekvő szab. kir. városok és a' Jász-Kun kerületek. b) A' pozsonyi váltószék alá: Pozsony, Győr, Mosony, Nyitra, Trencsény, Bars és Árva vgyék, minden ezekben helyheztetett kir. várossal együtt. c) A' sopronyi alá: Soprony, Zala, Vas és Veszprém vgyék, 's azokban levő kir. városok. d) A' károlyvárosi alá: Pozsega, Verőce és Szerém vgyék, Horvátország, Turópolya mezeje, a'

bánsági, károlyvárosi és slávoniai határőrsegek, minden az előszámláltakban keblezett kir. város, végre a' varasdi generalatus. e) A' temesvári váltószék alá tartoznak: Temes, Torontál, Krassó, Arad vgyék, kir. városokkal, az oláh-illyr és német-bánsági határőrseg. f) A' debreczeni alá: Bihar, Szabolcs, Bereg, Szatmár, Ugoesa, Máramaros, Kraszna, Zaránd és Szolnok vgyék, a' körükben fekvő kir. városokkal, Kővárvidéke és a' Hajdúvárosok. g) A' szegedi alá: Csongrád, Békés és Csanád vgyék, a' hozzá tartozó sz. k. városok és a' csajkások vidéke. h) A' kassai alá: Sáros, Zemplény, Abauj, Torna, Ung és Szepes vgyék, 's határak közt levő kir. városok. i) A' flumei alá a' magyar tengermellék. 3. §. A' felbbitel (appellata) mind ezen váltótörvényszéktől, a' flumeinek kivételével, melly továbbá is a' magyar tengermelléki kormányhoz viszi felügyeit, a' Pesten felállítandó váltófelőrvényszékhez (forum appellatorium cambiale) történendik. 4. §. Minden váltószék Ö Felségétől külön persétet nyer, melly alatt egymás közt 's a' többi törvényhatóságokkal közvetlenül levelez. 5. §. Az első bírósági váltószékek egy törvénytudó 's a' váltójogban járatos elnökkel, két szintén törvénytudó 's váltójogban járatos bíróból, 's az előbbiekek egyenlő szavazatú két kereskedői ülőből álland. A' pesti váltószékhez azonban, vidékének szélesb terjedelme miatt, az elnökön kívül négy kereskedői tag 's hat törvénytudó bíró fog választatni, hogy két, söt szükség esetében három külön tanácsban is bíraskodhassanak. Itéletozásra minden váltószéknél legalább három tag szükséges. 6. §. A' váltófelőrvényszék egy elnökkel és hat bíróból álland. Itéletozásra pedig az elnökkel együtt öt tag szükséges. 7. §. E' fő személyeken kívül minden váltószéknél köv. mellékszemelelyek lesznek: egy jegyző (actuarus), beiktató (protocollista), kiadó (expeditor), több váltójegyző (Wechselnotäre) az ovások felvételére (Protesterhebung) 's egyéb az eljáráshoz szükséges tisztek. A' pesti váltószékhez pedig 3 jegyző fog kineveztetni. 8. §. A' bírói hivatalra különben is megkívántott tulajdonokon kívül a' váltószékhez kinevezendő törvénytudó bíráknál 's elnöknel még különösen megkívántatik, hogy a' váltótörvényekből vizsgálatot a' váltófelőrvényszék előtt álljanak ki. 9. §. Az első bírósági váltószékek felállításakor mindemgyei, városi és szabad kerületi törvényhatóság azon váltószékhez, mellynek bírói hatósága alá tartozik, egy-egy törvénytudó, 's a' 8. §. szerint már megvizsgált tagot jelek ki, 's Ö Fels. a' váltószékhez szükséges törvénytudó bírákat ezekből fogja kinevezni, és pedig hasonfelét a' megyei, másik felét a' városi és kerületi kijelöltekből. A' pesti első bírósági váltószékhez azonban az annak vidékéhez tartozó megyék is különkülön három tagot, a' kir. városok és kerületek is szinte különkülön három fognak kijelölni, 's ezekből történik, a' fentebbiek szerint, azon váltószék hat tagjainak Ö Fels. általi kinevezése. Az elnököt is azokból fogja Ö Fels. kinevezni, kiket az illető törvényhatóságok a' fentebbiek szerint kijelöltek. A' későbbben megürlt bírói hivatalok szinte illy kijelölés 's kinevezés által fognak betöltetni, magában értetvén, hogy midőn megyei tagnak megürlt helye lesz betöltendő, akkor csak az illető megyék, városi vagy kerületi tagok helyére pedig az illető városok és kerületek fogják a' kijelölést gyakorolni. Mindezen hivatalra alkalmazásnál a' születésre tekintet nem lesz, 's valamint a' megyék nem-nemest, ugy a' városok és kerületek nemest is jelölhetnek ki. A' jegyző (actuarus) kinevezése egyedül Ö Felségét illeti. 10. §. Az elnök és törvénytudó bírák örökösök 's azért csak bűn vagy hivatalbeli visszaélések miatt rendes ítélet által fosztathatnak meg hivatalaiktól. De ha visszaélést követnének el, pör után hivatalaiktól megfosztatva, szigorúan lesznek büntetendők. 11. §. Az illető város kereskedői, mellyben a' váltószék fenáll, ehez két tagot választanak magok közül ülőköknek, kik minden 3dik évben új választás alá kerülnek. A' magyar tengermelléki váltókereskedési tszéknek maga pecsétje alatt gyakorlott eddigi levelezésköre 's bírói kinevezésmódja tovább is megtartatik. 12. §. A' váltófelőrvényszékhez, felállításakor, az elnöki és minden ülőki helyre az ország minden törvényhatósága egy-egy tagot jelek ki, a' kinevezés pedig kirekesztőleg a' kijelöltekből Ö Felségét fogja illetni; utóbb pedig megürlvén valamely bírói hely, minden első bírósági váltószék egy-egy tagot jelek ki, kik közül Ö Fels. nevezendi ki a' feltörvényszéki bíró. 13. §. Váltóügyekben legfelsőbb ítélőszék a' Hétszemélyes-Tábla leend, mellyhez azonban Ö Felségé két előadó ülőket a' kir. városok 's kerületekből, habár nem nemeseket is, adand, kik azonban csak a' váltóügyekre nézve fognak ülőssel és szavazattal birni. A' tábla egyik osztálya váltóügyekben törvényszűnet nélkül folytonos üléseket tartand, melly ügyekben itéletozásra az elnökkel, kik fizetésesek. 14. §. A' váltószékek tagjai a' kereskedői ülőkökben kívül, 7 tag szükségesnek, a' kir. kincstárból fizettetnek, melly a' díjakat (taxa) a' megállapított díjzabás szerint huzandja. 15. §. Minden váltószék hetenkint legalább kétszer, hétfőn és csütörtökön tartandja üléseit, sürgetés esetekben az elnök kötelességében állván rendkívüli ülést tartani. 16. §. E' törvényszékek minden tagjától, a' kereskedői hitelfentartása tekintetéből, teljes titoktartás 's eljárási gyorsaság kívántatik. 17. §. A' váltószékek kötelesek egy közönséges eljárási jegyzőkönyvet (protocollum gestionis) tartani, mellyben minden előttök fenforgott tárgy, röviden, ülésről ülésre, idő és sorszám szerint, feljegyzendő. II. Cikk. A' váltószékek illetőségéről (competentia). 18. §. Azon helyeken, hol váltószékek léteznek, az ovásnak (Protest) az előzőkkel (Vormänner) történendő közlése és a' kérdéses váltósomnákhoz az 52. §. értelmébeni lefele a' váltószék köréhez tartozik. Ugyanehhez tartozik az aláírási cím (firma) és közkereseti-társaságok (Erwerbgesellschaften) szerződéseinek bejegyztetése, nemkülönb minden váltópör, továbbá a' váltószéknél bejegyztet kereskedők 's gyártók egymás közti olyan perei, mellyek eldöntésire a' kereskedői könyvek megmutatása szükséges, végre minden áruszerzési ügyek (Lieferungsgeschäfte) elintézése. 19. §. Ha a' beperlendő fél közönséges lakhelyén kívül valamelyik váltószék helyén ideiglen tartózkodnék, a' követelőnek szabadságában állót akár azon váltószéknél megkeresni, mellynek kerületében lakhelye fekszik, akár annál, mellynek helyén tartózkodni. 20. §. A' fizetshelynek váltólevélben történt megnevezése mind az elfogadó 's kibocsátó (Acceptant und Aussteller), mind minden előző és váltókezes (Vormann und Wechselbürge) ellen, azon következeseket vonja maga után, mintha a' fizetshely lakhelyök lenne, akár egyenkint akár egyetemben kerestessenek meg a' felperes által. 21. §. Hogyha váltókereset következtében valamely ingó vagyon zálogkint a' kereső félnek általadatott, azon váltószék, mellynek kerületében a' zálog létezik, felhatalmaztatik az eziránti későbbi váltókereset elintézésére. 22. §. Betábláztatván (intabulátván) a' váltólevél (Wechsel), az elfogadónak, kibocsátónak, forgatványzónak vagy váltókezesnek (Acceptant, Aussteller, Girant oder Bürge) ingatlan vagyonaira, az ebből eredő váltókereset azon váltótörvényszék ítélete alá tartozik,

mellynek kerületében az ingatlan vagyon fekszik. 23. §. A' melly törvényszéknél a' váltófelperes keresetlevelét (libellus actionalis) beadta, ugyanahhoz tartozik a' váltóviszonkereset (Wechsel-Wider-Klage) elintézése is. 24. §. Ingó zálog által biztosított váltóhitelező a' eső dűlet (Concurs) bíróságához kötve nincsen, ha a' zálogot keresete fődözésére elégnék tartja. 25. §. A' váltószék, egyéb, e' cikkben nem említett ügyek felett, habár a' felek magokat ítéletének alávetették volna is, nem ítéltet. 26. §. A' fiumei váltószék illetősége tovább is jelen állapotjában marad, 's e' törvényezikk által nem korlátoztatik, mire nézve az nemesak váltó, hanem kereskedési és tengerügyelési törvényszék is lévén, magyarázólag megjegyeztetik 's rendeltetik: a) Azon egyes címzetek (dittales) 's többi nagykereskedők és gyártók vagy társaságok, mellyek az ottani váltószéknél már az eddig ott fenállott mód szerint be vannak jegyezve, 's mellyek ezentul magokat annál olyképen jegyeztetik be, hogy egyszersmind kereskedőkre 's gyártásra szánt elemei tőkájöket is kimutatják 's a' szerződést előadják, azoknak egyes személyei—továbbá a' kereskedésre ügyelő 's magyar tengeremléken lakó idegen követekek (Consules, Viceconsules, Agentes Consulares), nemkülönbén a' görög nem egyesülthetű fiumei lakosok 's az alkusok (proxenetae, Sensale) nemesak váltó 's minden a' kereskedés köréhez tartozó, sőt személyes és polgári, mint örökösödési, végrendeleti, adóssági 's a' t. pörökre nézve is (a' fenyítő perek kivételével) a' fiumei kereskedési törvényszék alá tartoznak, mellynél hagyomány és esődűlet esetében található vagyonuk is kezeltek, 's gyáni érdekeire ügyeltetik. b) Azok pedig, kik csak aláírási címöket jegyeztetik be, 's könyveiket a' 105. §. szerint vizsák, de a' fiumei váltószéknél eddig gyakorlatban volt érték-kimutatást teljesíteni nem kívánják, a' fenemlített kiváltsággal nem bírnak, hanem csak oly kereskedési pörök fognak a' váltószék elibe tartozni, mellyek elítélésre a' kereskedői könyvek előmutatása szükséges. c) A' váltószék elibe tartoznak továbbá a' tengeri hajózásból eredő perek is, 's ezeknél ama' közönséges szabálytól, hogy a' felperesnek az alperes törvényhatóságát kell követni, azon kivétel uralodik, hogy az alperes, ha állása vagy lakhelye tekintetéből a' fiumei váltószékhez nem tartoznak is, ítéletét ennél kapja meg. III. Czikkelly. Az aláírási cím (firma) és közkeresetre összerakott társaságok szerződéseinek bejegyeztetéséről. 27. §. Minden kereskedő, ki könyveinek váltószék előtt maga mellett is próbát tevő hitelességet kíván tulajdonítani, azon aláírási címet (firma), melly alatt kereskedését folytatja, az illető váltószéknél köteles bejegyezni. Ezekon kívül pedig, ki az I. Rész II. cikkely szerint váltójogi kötelezéseket magára vállalhat, azon aláírási címet, melly alatt jövendőben váltóleveleit kiadni kívánja, a' váltószéknél bejegyeztetheti. A' bejegyzésmód pedig következő: 28. §. A' bejegyeztetésért esedező írásban, vagy szóval is megtörténhetik, 's annak a' váltószék haladék nélkül eleget tenni köteles; e' végett az esedezőt, ha tagjai előtt ismételtes, egyedül; ellenkező esetben a' váltószéknél ismert 's az esedező személyét szinte ismerő két tanu kíséretében, maga elibe rendelendi. 29. §. Bejegyeztetésekre a' váltószék különös lapszámokkal jegyzett és selyem zsinórral, mellynek két vége a' törvényszék pecsétjével megerősített, körülvont (paraphirt) könyvet tartand. 30. §. Ezen könyvben a' váltószék, miután az esedezőnek teljeskorúságáról meggyőződött, a' sorszám mellé bejegyezve a' kérelmet 's annak teljesítését, az esedezővel tulajdon nevét beiratandja, ezen kézvonat valóságát közvetlenül alatta megismerendi 's megjegyzi azt, miképen az esedezőt oda intette, hogy váltóleveleket csak így írjon alá, mihez, ha a' váltószék előtt ismételtes személy, két ismert tanu kíséretében, a' 28. §. értelmében jelent volna meg, még a' tanuk neveinek 's lakásának bejegyeztetése is mellékeltek. 31. §. Mind, a' mi e' könyvbe jegyeztetett, egyszersmind annyi egyes levelekre följegyeztetik, hogy minden váltószék számára egy példány, a' bejegyző törvényszékére pedig kettő maradjon, magában értetvén, hogy a' bejegyzett aláírási címet e' példányokra is az esedező magairja rea. Mind ezen a' váltószék pecsétjével megerősített példányokra a' jegyzőkönyvi sor 's lapszám felirandó. 32. §. A' bejegyző váltószéknél megtartandó példányok a' levéltárban külön esomókba összerakotnak, mellyek száma az aláírási címkönyvbe (Firma-Protokoll) jegyeztetik. E' jegyzőkönyv a' bejegyzett személyek betürendszerinti névsorával, aláírásuk sor-és lapszámával, nemkülönbén a' esomó levéltári számával ellátandó. 33. §. A' többi példány haladék nélkül az ország minden váltószékéhez hivatalosan megküldetik, mellyek ezeket külön esomókba összetevén, felettök a' 32. §. rendelete szerint betürendszerinti névjegyzékeket tartandnak. 34. §. Ha a' bejegyeztetésért esedező aláírási bejegyeztetésének illy hiteles példányt tulajdon számára kívánja, ezek neki a' kívánt számban kiadatandók. 35. §. Mindazon személy, kik akár természet, akár ipar vagy kereskedés útján nyerendő közös kereset végett társasági szerződéseket kötnek, ezeket, ugy, mint a' társasági aláírási címet, a' váltószéknél bejegyeztethetik, sőt, ha könyveiknek váltószék előtt a' fentebbiek szerint bizonyító erőt tulajdonítani kívánnak, bejegyeztetni kötelesek. 36. §. Hogyha közkereseti társaságok alapszerződéseiket is bejegyeztetni kívánják, akkor minden egyes tagjaik 's azok különösen, kik a' váltószék előtt ismételtesnek, két, a' váltószék által ismert tanu kíséretében előtte személyesen megjelenendnek, az eredeti szerződést magokkal hozván. A' részvénytársaságoknál azonban csak a' választmány jelenend meg, melly a' társaság gyűléséből kiadott bejegyeztetési felhatalmazást előmutatandja. 37. §. Meggyőződve a' váltószék a' szerződők teljeskorúságáról, az előtök felolvasott szerződést általok egyenkint aláíratandja, vagy ha már az aláírás előbb megtörtént, ennek valóságát általok megismerteti, 's kézvonásait valóságát azon megjegyzés mellett, hogy a' szerződés előtök felolvasatott, aláírásával 's pecsétjével hitelesítendi. Ha azonban valamely szerződő tag, betegsége, vagy lakása nagyobb távolsága miatt, személyesen meg nem jelenhetnék, a' váltószék vagy két tagot küld ki kebléből, vagy a' meg nem jelenőnek illető hatóságát szólítja fel a' végett, hogy a' szerződés és aláírás a' meg nem jelenővel hivatalosan közöltessék, 's azoknak valósága hitelesen ismételtesse el. 38. §. Az aláírási címkönyvbe (Firma-Protokoll) az egész eljárás 's a' közkereseti társaság aláírási címének bejegyeztetése iktatandó, a' szerződés egyik eredeti példánya pedig, az aláírási címmel

együtt, a' levéltárba leteendő. 39. §. Ha a' szerződés több ívből állana, ezek selyem zsinórral körülvonatandók, mellynek végei a' váltószék 's a' szerződők egyikének pecsétével megerősítendők. 40. §. Ha a' társaság egy vagy több személynek a' jogot által akarna adni, aláírásaik által a' társaságot közönséges vagy váltójog szerint lekötelezni: azaz a' jogot a' társaság nevében aláírhatni, ezt a' szerződésben különösen említeni szükséges. Illy esetben az aláírási címvezetők (Firma-Führer) kivétel nélkül mindig személyesen, a' társaság tagjaival együtt, a' váltószék előtt megjelenendnek, hol a' társaság aláírási címe a' 30., 31., 32. 's 33. §§. rendelete szerint, de mindig a' társasági szerződés bejegyzése után, az aláírási címkönyvbe iktatandók. 41. §. Az illyformán bejegyzett 's leteett szerződés hiteles mási minden törvényszéknél és hatóságnál a' szerződés tartalma iránt teljes bizonytságot teendnek. 42. §. Ha illy szerződések közlése az illetők által kívántatnék, ezek a' törvényszék által hiteles másolatban haladék nélkül kiadandók. A' bejegyzett aláírási címek megtekintését pedig mindenkinél tüstint meg kell engedni. — IV. Czikkelly. Eljárás az ovásoknak (Protest) az előzőkkel (Vormänner) történendő megtudatásánál. 43. §. Midőn az I. Rész VIII. cikke értelmében a' váltóleveleknél történt ovásról (Protest) az előzőket az ovástevő (Protest-erheber) hivatalosan kívánja tudósíttatni, eziránti esedezését olly helyeken, hol váltószékek fenállnak, azon váltószékhez, egyéb sz. kir. városokban és azon mvárosokban, mellyek rendes tanácsa első bírósági hatósággal fel van ruházva, az illető tanácsához; egyebütt pedig az alispánhoz köteles beadni. A' magyar tengeremléken illy esedezések a' fiumei váltószékhez lesznek adandók. 44. §. Illy esedezésben, minden tudósítandó előző neve 's lakhelye világosan tételessék ki. 45. §. Az esedezőnek annyi példányban benyújtandó, hogy minden előzőnek 's az esedezőnek magának egyegy példány jusson. 46. §. Illy folyamodásokat 's az ovásnak azokhoz csatolt másolatit a' folyamodó által megkért hatóság, haladék nélkül legfőlebb 24 óra alatt, szükség esetében elnökileg is, átküldő-levél (literae compassuales) mellett, azon törvényhatóságához küldje el, mellynek körében a' tudósítandó előzők laknak, olly felszólítással, hogy a' tudósítandóknak a' megküldött folyamodást 's ovási másolatot tüstint kézhez juttassa. 47. §. Az átküldő-levél által felszólított törvényhatóság kötelességében álland, az ovásról tudósítást az előzőknek haladék nélkül szinte 24 óra alatt, szükség esetén elnökileg is, átadni, 's a' folyamodó részére, ha eziránt nem gondoskodott volna, egy gondnokot (curator absentis) kinevezni, ki az esedező érdekében minden szükséges lépést helyette megteend. E' gondnok kineveztetése egy uttal az előzőknek is hírül adandó. 48. §. Erre a' megkeresett törvényhatóság a' tudósítás kézhez-juttatásáról szóló bizonyítványt, mellyben az átadás napja megjegyzeve legyen, a' megkereső törvényhatóságnak azonnal visszaküldendi, melly ezt az esedezőnek hiteles párban kiadandja. 49. §. Ha pedig a' tudósítandó előzők a' folyamodó által megkért váltószék helyén, vagy a' megkért város vagy megye keblében laknak, a' folyamodásnak 's ovási másolatnak átadását ezen hatóságok elnökileg rövid uton eszközendik. 50. §. Átküldetvén, vagy a' 49. §. szerint rövid uton kézhez szolgáltatván a' megkért hatóságok által az esedezők, a' fenmaradt példányon megjegyeztetik a' kérelemnek mikép és mikor történt teljesítése, 's az eredeti ovás visszacsatolatása mellett az esedezőnek kiadatik. 51. §. Hogy az illy tudósítások minden halasztás nélkül megtörténhessenek, azon mezővárosok, mellyek elrendezett tanácsa első bírósági hatósággal fel van ruházva, felhatalmaztatnak, hogy azokat minden törvényhatóságnak közvetlenül megküldhessék. V. Czikkelly. A' váltószómák letételéről (Deponirung). 52. §. Midőn valamely fél az I. Részben kifejtett körülmények miatt, kérdéses váltószómát, biztosítás végett, kész pénzben vagy annyit érőben, letenni köteles, ezt olly városokban, hol váltószék létezik, egyedül ez előtt; szab. kir. városokban 's olly mezővárosokban, mellyeknek elrendezett tanácsa első bírósági hatósággal fel van ruházva, a' tanács előtt, egyebütt az alispán vagy szolgabíráknál, magyar tengeremléken pedig csak a' fiumei váltószéknél teheti. 53. §. Hogyha az illető felek megegyeznek, a' kérdéses váltószómá magánszemélynél is letéteztetik, a' letető azonban ezt mindig a' fentebbi 52-dik §ban előszámlált illetőségnek bejelenteni, 's magának erről bizonyítványt kikérni köteles. 54. §. A' letétele (Deponirung) következőleg történik: ki valamely kérdéses váltószómát letenni kíván, ezt a' fenemlített hatóságnál vagy bírói személynél írásban bejelenteni köteles. Ez írott jelentésben a' letétel okát világosan kiteszi, 's ezt három példányban beadja. 55. §. Midőn a' váltószómának biztosítás végett letétele azért történik, mert a' váltóra vezetett (superinducált) forgatvány hamisnak vagy meghamisítottnak, h e z a g o s n a k (lückenhaft), vagy váltókötelezéstől eltiltott személy által kiadottnak tapasztaltatott, akkor a' váltót bemutató is tartozik a' kérdéses váltót ugyanazon bírói hatóság előtt, hol a' szómá letétezteti, szinte letenni. Ugyanazért, ha a' szómá-letételkor ez nem történt, azon hatóság vagy bírói személy, mellynél a' letétel történt, a' bemutató megjelenésére 's a' váltó letételére legfőlebb három napra terjedő határidőt szaband. Hogyha pedig e' határidőre meg nem jelenne 's a' váltót le nem tenné, a' letétt szómá a' letetőnek bizonyítvány mellett visszaadatik, ki ez által a' letetésnek bejelentett okából származható minden károsítás iránt ment leend a' felelet terhétől. 56. §. Megjelenvén pedig a' mondott esetekben mindenik fél, azon hatóság vagy bírói személy, mellynél a' letétel történik, az I. Rész 177. §ban körülírt forma szerint bizonyítványt készítend, 's ezt a' letétt bejelentett példányra jegyezteti, mellyek egyikét megtartandja; másik kettőt a' letetőnek 's bemutatónak (Praesentant) visszaadandja. 57. §. A' letételnek egyéb az 55-ik §ban nem említett eseteiben, a' beadott jelentési példányokra a' történt letételről bizonyítványt iratik, 's azokból egyik a' letetőnek visszaadatik, második azon személynek, mellynek számára a' letétel történt, kézhez szolgál-

tatik, har madik a' letétel mellett megtartatik. 58. §. A' letétel ezen bizonyítványban körülállásosan leirandó, 's kész pénzről vagy könnyen lepecsételtetendő tárgyakból áll, bírói peesét alá veendő. 59. §. Mind a' váltótszék, mind az illető városi 's mezővárosi tanácsok, mind a' megyei alispán és szolgabírák a' letételekről különös jegyzőkönyvet következő rovatokkal (rabrica) tartani kötelesek: a) Sorszám. b) A' letétező (Deponent) neve. c) Azon személy neve, kinek számára a' letétel történt. d) A' letétező oka. e) A' letett vagyon vagy pénz minőségének leírása. f) Az idő, mellyben megtörtént. g) Megjegyzések. 60. §. A' váltótszék tagjai közül kettőt választ, kik a' letétező-pénztárt (Depositens-Casse) ellenzár (contraserratura) alatt tartják. A' letételekről az egész váltótszék vagy tanács felel. A' letétező díj (Depositens-taxe), melly a' letéteztől őrzőnek és érette felelőnek jár, váltóügyekben mindenütt a' somma 1/60 részében állapítatik meg. (Folytatjuk.)

Öcs. 's ap. kir. Felsége, Csernyus Emmánuel Gömör megyei volt alispán a' n. m. kir. udv. kamratiszteletbeli tanácsnokáya méltóztatott kegy. kinevezni.

Nagy-Kun-Kisujzálláson febr. 25én hunyt el n. t. Dörk a Illés ur egyházközségi tanácsbíró 's az itteni ref. egyház egyik, érdemteljes papja. Benne a' tudományok leghűbb barátai egyikét veszték. Szinte bevégzett diák nyelv-és szónoklattani munkái a' tudományos világra hasznos árasztandók. Béke és jó emlékezet örökjének a' szerény férfi sírdombja fölött!

Pécs. A' pécsi lyceumban f. iskolai évben 328 tanuló van. Közülök 47 hittudományt hallgat, 91 jogot tanul, 190 pedig bölcselkedéssel foglalkodik. Sajnálhatni, hogy a' két utóbbi szaktudományi hallgatók közt egy sincsen, ki az ideán magát görög nyelv-tanulásra szánta volna, mi miatt félben is kelle hagyni a' nevezett nyelvűi lezckéket. Vajha iskolánkban, kivált az alsóbbakban, valahára nagyobb figyelem fordítatnék mind a' hon, mind Hellas szép nyelvére, mellynek ismerete nélkül lehetetlen alapos tudományosságra jutni. Örvedetes ellenben, hogy a' francia nyelv tanítójának 40 tanítványa van, kik közül több nyilvános próbatétkor szép előmenetelt tanúsít. Említésre méltó még, hogy a' nevezett ifjakból az ideán nem pécsiek 52,618 v. forintot fizetnek kész pénzben élelem- szállás- és szolgálatért, miért a' tavalyi iskolai évben (330 tan.) csak 43,624 v. forint fizetett. Akadémiai tanuló ifjúságunk nemesbülésének (lásd idei Társak. 24 sz.) szép és esalhatatlan jelét adak ifjaink is, midőn Jónás József ideigleni prodirectort 's a' politikai tudományok legkedveltebb 's kiváltkép humanitásáról jeles tanítóját, mart. 18kn, mint névnapja előestéjén, szövétnekes hangszattal 's ennek végénszives éljen-kialtással üdvözlék. Van reményünk, hogy lyceumunkban MÁTYÁS szobrára szép öszveg gyülem össze. — E' napokban került ki tavall Hollandiából városunkba jött 's keblében letelepült Hüttner ur nagy költséggel készített papírgyárából az első papiros, melly minden tekintetben megfelelt reményünknek. Örved ennek főleg lyceumunk könyvnyomó-intézete, melly a' lefolyt 1839ki év alatt 1800 rizma papirost dolgozott fel 's 16,000 v. f. vett be nyomtatásért. Jelesb munkái: Szepes Ignác egyházi Beszédei 10 köt. és Stépana Marjanovica Brodjanina Vitie. (versek és szindarabok) 12r. 7 köt. Mind magyar mind német színházunknak elég látogatója van még eddig. Kár hogy mind a' két színház j. czédulái mindig tömve mindenemű hibákkal. Furcsa hogy bérszünetkor mindig köv. jelentés olvasható a' m. czédulákon: „Kéretnek a' zárthelyeket bérlő tekintetes uraságok, hogy helyeket (?) reggeli 12 óraig elvitetni méltóztatassanak, hogy ellenkező esetben másoknak kiadathassanak.

Spanyolország.

(Hadi hírek. Madridban az ostromállapot folyvást tart.) Martz. 11ki alcorizai hírek szerint az alkotmányosak akkor már csak 4 órányira voltak Castellotól, hol másnap egyesülni szándékoztak O' Donnell csapatival Aliaga előtt. E' két állomás igen fontos és néhány nap mulva hihetőleg Espartero hatalmába jutand, mi tetemesül ártand az ellenségnek. — Madridban legmélyebb csönd uralkodik; az ostromzári állapot mindazáltal még folyvást tart. A' cortes-viták jobbadán választás-megerősítések körül forognak. —

(Cortes-ülések. Elegy.) Martz. 12ki ülésében rövid vitát után elfogadta a' tanács a' trónbeszédre készült válasz-fóliátot 's még ugyanazon ülésben küldöttséget is nevezett ki a' fóliát-ányújtásra a' királynénak; a' követkamrában még folyvást a' választás-hitelesítések vannak napirenden, 's a' kormány a' viták bevégezte előtt semmi esetre nem akarja megszüntetni Madridban az ostromzári állapotot. — Spanyolország déli tartományban, jelesül Andalusiában, nagy forrongás kezd uralkodni. Több városban kétségbevonhatlan jelei mutatkoznak a' rendzavarnak. Granada és Sevilla tompa elégtelenség színhelye. Granada és Cordeva tartományokban több politikai kicsapongás történt, és Malagában is voltak némi zavargási előjelek. Sevillában junta-alakítást rebesgetnek, melly függetlenül kormányozná Andalusiát. — Cabrera martz. 13ikán Flixben tartózkodék és magához törekvék csatlani a' cataloniai zendülőket; egészségét még most is ingadozóan hírlik, serge mintegy ötezer fegyverfogható emberből áll. —

Anglia.

(Parliamenti ülések. Elegy.) London, martz. 17kén: „Az alsóházat jelenleg a' költségvetés egyes czikkeinek vitatása tartja elfoglalva, mellyek számokon kívül kevés érdekest foglalnak magokban és kizárólag helyzeti érdekük. A' lordok tegnapi ülésében kérelmet nyujta be Welling. hg a' gabnatörvények módosittatása ellen. Rövid idő mulva mind a' két házban érdekes törvényjavaslat jövend vitatási szönyegre, mellynek célja csatornázás és gátolás által nagy mennyiségű szántóföldet csikarni a' tengertől. — B. H. az ismét torzképfestő ismét új nevelésű rajzolatot lép meg a' londoniakat, mellynek aláírata: „Ulysses és a' Sy-

renek.“ Sir Robert Peel (Ulysses) hajón van, mellynek eleje ludfejet képez; társai: Sugden, a' londoni és dublini recorderek, 's még néhány tory árboczhoz kötik őt, míg Russell, O'Connell és Wakley mint syrenek a' hajó körüli nádasban igen nevelésű arczkifejezéssel hárántsiptot fúnak, hárfát pöngetnek és énekelnek. — Woolwichba parancs érkezett „Trafalgar“ 120 álgys sorhajó és 900 tonnaterhű nagy hadigőzös gyors fölkészítésre; az előbbi még e' nyár folytában fog vízre bocsáttatni. — Mennyire megy Angliában gyakran a' felekezeti gyűlölködés, kiviláglik többi közt azon körülményből, miszerint az Examiner legközelebb czél-szerűnek találta miss Deley énekesnőt néhány tulzó protestans szellemű lap ellen azzal óthalmazni, mikép a' nevezett hölgy soha nem énekle valamely londoni káthol. kápolnában, hanem csupán Drurylane-színházban hallatá magát. —

A' kalkuttai Courier szerint Auckland l. főkörmányzó maga megyen Khinába követnek. (?) A' Sun martz. 11rül köv. ír: „Epen most érkezett sürgöny Londonba azon tudósítással, hogy az indiai főkörmányzó az angol nemzet nevében annak rendi szerint Khinának háborut üzent. Az indiai kikötőkben nagy hadi készületet tesznek, az induló sereg 16 ezer főből áll, rendeltetési helyét még bizonyosan nem tudhatni, de hihetőleg Kanton vagy más valami helyet foglaland el a' tengerparton 's tart birtokában, míg a' khinai kormány észire nem tér. — Lin biztos köv. hirdetvényt bocsáttott ki: „Lin, a' mennyei birodalom biztosa, és Tang, 's a' két Kvan helytartója, kibocsátjuk e' hirdetvényt, hogy mindenki tudja magát mihez tartani. Olvasók a' jegyzőkönyvből Elliot kérelmét, mellyben a' makaói helytartótul kereskedési szabadságot kér. Mi a' biztos és helytartó, őszintén és minden gyanu nélkül e' részben jelentést tevének, mint illetl, a' trónnak. És lón hogy megtisztelteténk a' nagy császárnak idegeneket jól ismerő értesítvényével, miszerint igen sok bajjal jár őket a' tétovázástul visszatartóztatni, midőn most legközelebb is az angol idegenek szentelen megátalkodottsággal vonakodván aláírni a' rendelményt, magokat állhatatlanok 's tétovázóknak bizonyíták, 's ez által megmutaták, mikép igen nehéz a' szentelt fölség szeméit elkerülni. Nekünk tisztünk haladéktalanul és tiszteletteljesen a' császár akaratját végrehajtani, és a' közlekedést megszakítani. E' szerint hát, kivéven minden egyéb nemzet hajóit, 's két angol hajót (Thomas Coutts és Regal Saron) mellyek a' rendelményt aláírták, elhatároztuk, hogy a' császári parancs értelmében a' 11dik hó 15ő napján (dec. 6.) ezen kikötő bezáratik 's az angolokkal a' kereskedés örökre megszakittatik. Intünk hát és büntetünk 's elválasztjuk a' jókat a' gonoszoktól. Tilos leend ezután azon nemzeteknek, kik a' rendelményt aláírták, 's hajóik a' kikötőbe bocsáttatnak, az angolokkal szerződésre lépni, kereskedni, 's angol portékát behozni; ha pedig rájuk ez kivilágosuland, a' közlekedés velök szinte megszakittatik. Mind ez a' császári parancs következtiben azért történt, hogy a' mákonykereskedésnek örökre vége legyen, 's az idegenek lenge hajlama megfenyitessék. Reszkessen minden és engedelmeskedjék.“ Ezen parancs következtiben már köv. pontok foganatosittattak: 1) Angliából és angol Indiából nyert pamutot és egyéb portékát ezután épen ugy nem szabad bevinni, mint mákonyt; 2) az angol védelem alatt álló parszok és mórok, kik eddig Kantonban tartózkodtak, onnan kiűzetek. 3) A' szabadítékos utashajóknak tilos leend a' Pekiang folyón fölvtorlázni (e' folyó keleti partján fekszik Kanton, 's torkolatát az idegenek Bocca Tigrisnek híják) 4) Makaóba sem szabad angol portékát vinni, 's ezt végrehajtandólag már három mandarin utban van; Makaóban portugál hajók sem rakodhatnak le, hanem Vhampoaban (a' Pekiang mellett 15 ang. mföldre Kantonon alul); ennek ugyan a' portugál kormányzó ellentmonda, de a' khinaiak nem sokat hederitnek rá. E' szabályok következtiben a' pamut ára már emelkedett Kantonban, 's az amerikaiak nagy nyereséget huznak a' szállításból. A' mákony-kereskedés ellen még mindig a' legszigorubb eszközöket használják, nem rég is azért lenyakaztak egy khinait. Lin főbiztost, mivel hamarabb véget nem vete az angolokkali vitának, két fokkal lejjebb tették 's ezenkül még egy mandu tábornok utban van a' főbiztos tettei megvizsgálására. Az ütközetet ugy jelentették a' császárnak, mint mellyben a' khinaiak győztek. — Orissa partin Janaon és Coringui város környékén rettenetes orkán dühöngött, a' tenger késő éjjel kicsapott 's 15 mföldnyi darab földet elborított, 's midőn 4 óra mulva visszatért, 10 ezer halottat hagyott hátra, 5 — 6 ezret pedig magával sodrott.

London, martz. 11. Igazságos e' háboru Khina ellen vagy nem? ez iránt meg van a' vélemény Angliában oszolva. Az Atlas e' tárgyrul köv. nyilatkozik: nem levén a' toryknak mivel rágalmazni a' kormányt, a' khinai háborúból reménynek hasznat huzni. Először a' khinaiak megfenyítéséről 's kormány hanyagságáról beszéltek, most hogy a' hajóhad elvtorlázott, köpönyeget fordítanak 's azt mondják: igaztalanul bannak a' khinaiakkal. erre nincs joga Angliának, 's a' ministerek e' részben zsarnokilag cselekedtek. A' Times így szól: szerencsére Khina elleni háborunk olly igazságos, hogy a' legotrombább párhazugság sem képes gyanuba hozni. Századok óta bosszantnak, sértegetnek bennünket azon nemzet barbár helytartói, mi századok óta türünk 's a' közönség figyelmét kereskedés által akarók a' sértegetésről elvonni. Hány szerencsétlen polgártársunkat huzoltak el 's fojtottak meg ezen barbárok? hányszor történt meg, hogy a' bűnös helyett azt, kit legelől megkaptak, vonszolták halálra? Elliot kap. a' khinaiak kívánatára 's a' parlament határozat következtiben, mint követ és bíró volt képviselője a' britt fölségnek Kantonban. De midőn már ott volt, őt és minden kereskedőt megfosztottak barátjaikkal közlekedéstül, elmetstették az élelemszállítást, végre pedig Elliot kapitányt halállal fenyegették, ha bizonyos föltéteket alá nem írta. Ezen föltétek szerint 3 millió értékű tulajdont, melly nem khinai földön volt 's mellyrül Elliot nem rendelkezhetett, kölle kiadatni. Ez épen ollyan, mintha szintannyi ezüst pénzen váltotta volna meg életét. A'

mákonnykérésnek semmi köze a' nemzeti kérdéssel, a' mákonnykérést kintornálják most sokan Angliában, de mit szólnak ahhoz, hogy az angol királyné képviselőjének 3 millió kelle fejét megváltani? Ez olly dolog, mi ellen hasztalan agyarkodnak a' toryk, 's így hasztalan igyekeznek, akadályt gördíteni. Nem könnyű rávenni az angolokat, mikép a' barbárok szemtelenségét csupán azért türjék el, mivel azon barbárok gyarlók és szemtelenek; nem könnyű rábírní az angol nőket, hogy a' theerül lemondjanak 's kőkénylevelet reggelizzenek csupán azért, mivel egy középázsiai tatár zsarnoknak tetszik rabszolgáit sorra fojtogatni, ha azt árulni merészlik. Nekünk nagy reményünk van e' táborozás felől. Földieink daczolandnak a' sarga tenger sekélységével 's nem sokára a' pekingi pagód (egyház) körülményes leírását várjuk, 's erősen hiszszük, mikép a' zsványkodó zsarnokok elkergettetése által Angliának vala fenntartva azon dicsőség, hogy olly roppant terjedékű birodalomba 's annyi sok millió lélek közé a' miveltséget 's a' keresztyén vallást bevihesse. — Sok szerencsét az angol fegyvernek! — A' keletindiai lapok nem szólnak ugyan Auckland l. nyilvános hadüzenetéről, mi, minthogy a' háboru bizonyos, nem is lényeges dolog. Mihelyt a' hajóhad Makaóba érkezik, az angol hajóvezér egyszerre kihirdeteti a' háboru-üzenetet. — A' kínai kormányt köv. kárpótlást követelnek az angolok: „Fizesse meg az elközött mákonnyt 's a' Kantonbul elűzött angol kereskedők kárát, az eddig gyakorlatban volt kereskedési szabályokat változtassa meg 's angol követet bocsásson Kinnába. Ezt a' kínai kormány nehezen fogadja el 's így a' háboru elkerülhetlen. Milly ellenállásra találnak azonban az angolok 's a' föld népéhez mennyire bizhatik a' kormány, arról mitsem tudhatni, mert még európai nemzet nem viselt háborut a' kínaiakkal. — A' benszülötték ezelőtt bajaikat csak a' főkormányzó elibe vitték, most azonban a' miveltebb rész már tudja, hogy az indiai társaság minden léptét a' közvélemény föltételezi Angliában, 's bajaikat ezután az angol parlament elibe is terjesztendik. A' bengali földbirtokosok egyesülete összeköttetésbe jött a' londoni keletindiai társasággal 's most köv. pontokat szorgalmaz: 1) az adómentes jószágok törvényes szabaditékának megtartatását; 2) az állandó telekadó egész Indiára kiterjesztését; 3) a' rendőség 's pénzügy-kezelés javittatását; 4) a' puszták méltányos föltételek alatti kiosztatását. A' korszellem meghat 's fölmelegít mindent, az ember jogát viszszakívánja, a' miveltség áldása öregbül 's terjed Indiában, a' kormánynak, akarja vagy nem, benszülöttéket is kell az igazgatásba fölvennie, — a' régieket tudatlanságuk kötötte meg, az új, jóra való nemzedéket pedig önérdéke által kell a' kormányhoz csatolni.

Franciaország.

(A' National véleménye a' titkos költségekről. Elegy.) Paris, mart. 19kén: „A' francia radicalok, kik a' National színeit viselik, hevesül csatáznak Odilon-Barrot mérsékelt elvű párthiveivel a' ministerség miatt; minek azonban nem igen nagy fontosságot adhatni, miután a' francia szövetkezők 's meghasonlások mulékonyága eléggé ismeretes. A' National egyik legújabb száma többi közt így nyilatkozik a' napirenden levő titkos költségekről: „Az 1837—1838iki parlamenti nagy harczokban az ellenzési követek, kik nem juthattak szószékre, legalább mindenkor beiraták magokat a' titkos költségek ellen. A' Siécle szerkesztője, Garnier Pagés, Berryer és Barrot, Sade és Salverte együtt szavaztak. Most néhány radical követet kivéven, minden megváltozott. Az egész baloldal késznek mutatkozik Thiers számára megajánlani azon rendőségi pénzmennyiséget, mellyről tavaly még egyhangulag állítá, hogy azt kérni szégyen, és megajánlani gyáva korcsoskodás. Néhány nap mulva 30 férfira sem találandunk a' követkamrában, kik a' titkos költségek megajánlásahünébe nem esnek. A' kamra egyik része udvaroncokból, másika pedig Thiers hízelgőiből álland, és mind a' kettő egyetlen kormányszéknek fogja tartani a' megvesztegetést.“ — Cubières hadminisiter rendelményt bocsáta ki a' masagrani hősök megjutalmazására, kik ámbár csak 123 főnyi csapatból állottak, mégis néhány napig bírták több ezer aráb ellen ótalmazni az átlyuggatott falzatu gyöngye várost. A' minisiter rendelménye tömve dicsérettel 's jutalommal, minők példaul, hogy azon katonák megtarthatják továbbra is Masagran falain átlyuggatott zászlajokat és minden katoná, midőn ezredébül kilép, elbocsátási levelében azon megjegyzést nyerendi, hogy egyike volt a' 123 hősnek. Egyébiránt kézzel fogható valódi jutalmat és előléptetést csak néhány tiszt kapott. — Algir nyugati tartományban folyvást élénk izgást törekszik föntartani Abdelkader; keményebb összeütközésre azonban még egyszer sem került a' dolog, ámbár naponkint történnek egyes rablások 's gyilkosságok. —

Oroszország.

A' Khiva elleni táborozásról egy orosz tiszt köv. ír: „Emba folyó melletti tábor jan. 17. A' Khiva elleni táborozás előkészületeül már korábban két pontot erősítették meg 's láttak el szénával 's élelmiszerral a' pusztában; egyik 70, másik 95 mföldnyire fekszik a' moszka határtul. Az utóbbi neve Akbulak 's ettől 50 mföldnyire emelkedik a' 700 lábnyi magas vízetlen uszt-urti (kirgisz nyelven tető-sík) síkság, melly a' kaszpi tengert az Araltótul elválasztja 's az utóbbi keleti partját meredek 's csak kevés helyen megmászható karimával övedzi. Csak a' déli partnál, ez ország tulajdonképi természetes határinál, ereszkedik az ember a' sok öntöző csatorna által keresztül hasgatott 's mezei házakkal behintett termékeny gyöpszigetbe, Khivába. Az idő rövidsége és táplálási nehézség e' sivatag pusztában csak kevés számú sereg fölszereltetésit engedé annyival inkább, mivel a' víz szüke miatt csak télben foghatni a' táborozáshoz. A' serget más évszakban nélkülözhető szerekkel kívül tüzeléssel is el kellett látni. Az én osztályom 3500 tevéből (mindössze 10 ezer van) 4 csapat gyalogságbul, 2 század rendes, és 3 század urali kozákbul áll.

Pattantyuszerem: két nehéz álgyu, két taraczk, és néhány congregeröppentyü. E' hadosztály menet közben 500 lépésnyi széles 's 250 l. hosszú tért foglal el. A' gyalogság elől's hátul álgyuval fedezi a' szállítványt. Ha néha szoroshelyre bukkanunk, a' gyalogság megszállja a' főbb pontokat, a' lovasság pedig részint a' vidéket kémli, részint a' tevezető kirgiszeket (osztályomnál 600 van) megparancsolt utrendben tartja. Különös látvány ez messziről vagy reggeli szürkületkor! 6—9 teve orrczimpájánál fogva zsineggel van összefűzve, mindeniken egy hegyes süvegű, nemez (Filtz) ruhájú kirgisz kandikál. Mig a' teve erőben van, olly egyszerűre lép, hogy bármely testőrezednek dicséretére válnék. Ezen hasznos állatok ápolása főgondunk. Minden délutáni két órakor megállapodunk, tevé, lovat erős földőzet alatt legelni bocsátunk, 's ekkorig a' vastag hó daczára sem tértek vissza még szakadtan. Visszahajtván legelésből a' tevé, kunyhójok körül a' kirgiszek fenekig elhányják a' hót, aljul bolyhos bördaróczot terítnek, mert a' teve ha csak egy éjjel havon hálna is, tönkre jutna. Ez idő alatt a' legénység tüzeléknek nádat keres, 's ha nem talál, hidegben huzza ki a' hosszú éjt. A' sereg ápolatása 's öltözete illy körülményben derekas. Reggel és este huslevest kap a' katoná, hidegebb napokon pedig méz, bors és fűszerből készült theát. Az egyenruhán és köpönyegen kívül mindenik jó béléletű dolmányal, kaczagánnyal, meleg saruval és fölczipével van ellátva. A' főt meleg kucsma fűdi a' nélkül, hogy a' hallást akadályozná; az úbrázatot posztó álarcz védi a' metsző szél ellen, a' szemet pedig reczés szemernyő a' hó vakító ragyogása ellen. A' katonák egymást fölváltva teveháton mennek; de a' mellett is roppant sanyarúságot kell kiállniok. Nehéz ruhában kell törtetniök a' mély havat, minden éjjel korán, 2 órakor, fölkelniök 's máhájkat a' tevére föl és lerakniök. Gondoljuk ide a' nagy hideget, melly az utóbbi 20 nap alatt Beamur hőmérőjén 34° volt, 's 12° alább soha sem szállott; a' közép mérsék e' szerint 23° volt, 's ben a' sátorban 26° hideget kelle túrnunk. Főleg a' fürgetegtől szenvedünk, melly majd elhord bennünket 's mellynek dühögésiről Európában mit sem tudnak. Ha meggondoljuk végre hogy már két hónap óta vagyunk e' kietlen sivatag pusztában, csudálnunk kell a' sereg testi és szellemi türelmét. Beteg igen kevés van, a' hideg senkit sem vett meg, estvéknint a' táborban vígan zendül meg a' nemzeti dal. Akármi lesz e' táborozás eredménye, roppant nehézségire még is, miszerint 200 mföldnyi utat kihalt, sivatag pusztaságon kelle tenni, a' régi 's újabb hadi történetek leghíreseb vállolati közé számláltaik. Dec. 18kén Bish-Tamak hegynél álgyudörgés közt 30° hidegben ünneplök meg a' czár névnapját 's az itteni erősségnél eleség miatt 14 napot mulatunk. Karácson előtt 100 gyalog 's néhány kozákbul álló csapatot Akbulak környékén véletlenül megtámadt az ellenség, de véres fölve visszazagaztatott. Mohamed szultán, moszka ezredes, azon nap csatlakozott hozzánk 150 kirgisszel; több más főnök is keresett meg bennünket hódolását tanusítolag. Theával, lóhussal vendégülök meg őket 's aknalobbal mulatók, mit különösen bámulanak. A' közlekedést Orenburggal kirgiszek által tartjuk fön, kik másod magokkal, vagy egyedül, két három lovon egy nap 15—20 mföldet tesznek 's 25—30° hidegben daczolnak fürgeteggel, farkas és zsványokkal. Legtöbbszörre tüzelés nélkül vastag hó alatt töltik az éjt, eledelök kemény juhsajt 's azt krutnak hívják. A' pusztá tekintete egy forma 's kietlen, leginkább a' folyó közelében van hegy, az is kopár, csak ott eleveniti a' vidéket néhány fűz és éger. Vadkant löttünk a' nádasban, 's az a' miénkhez hasonló. Van e' pusztában farkas, korszak (róka faj) kevés hód, sok borz, marmota, és töménytelen éger. Madarat csak fehér foglyot, szarkát és valami ismeretlen pacsirtafajt láttam. Ez táborozásunk rövid rajza édes barátom. Köszöntsé barátimat 's a' t. B' költséges, roppant bajjal's nehézséggel járó táborozásnak aligha messzebb vágó czélja nincs, mint Khiva meghódítása.

Orenburgi levél szerint jan. 10kén 3adszor történt ütközet a' khivai lovassággal, 's ez uttal azt a' khán maga kormányozta. A' kozákok és kirgiszek derekasan viselték magokat, a' khán lovassága Khiva városig futott 's fele vagy elesett vagy fogságba jutott, ha kergethették volna, úgy a' várost már sergünk bírta, de így is legfőlebb jan. 25kén Perowsky táb. bizonyosan elérte. — Egy orvos levele a' moszka táborbul (febr. 15) valósitja az Odessa környékén állomásozó hadsereg roppant készületit, mellynek még Woronzoff gróf parancsnoka. Martziusban nagy szemle lesz, mellyre híhetölög a' czár is megjelenik. Az előléptetést feszülten várják, melly ezuttal nem régibb szolgálat, hanem érdem szerint történik. A' czár a' zendülésben részt vett 's azóta a' nyugati tartományokban bujdosó szerencsétlen lengyeleknek köv. értesítvény mellett hirdet büntefedést: „A' kormány felszólít mindent, ki a' zendülésben részt vett, de a' főbünösökhöz nem tartozik 's azon időben különös bünt nem követett el és azóta az érintett tartományokban saját vagy álnév alatt lappangott, miszerint e' hirdetvény keltétul számítandó három hét alatt, azaz jan. 27től febr. 17ig illető hatóságánál magát jelentse, 's azon társasági körbe, mellyben az előtt volt, visszalépjén. Minden, ki magát a' szabott három hét alatt jelentí, lakhelyén ment marad minden üldözéstül; hason kegyben részesülnek azok is, kik rejtegetésökkel magokat bünösökké tevék. Azonban ki magát jelentí, világos és csalhatlan bizonyítványa legyen arról, hogy e' jelen büntefedés kelteig a' birodalomban tartózkodott. Ha pedig akadna valaki a' számüzötték közül, ki törvénytelen uton ezen legmagasb kegyelmet használni akarná, érdemlett büntetésit még egyszer annyira nehezíti. Ha a' három hét eltelte után bünöst fedez föl a' rendőség, mind az, mind pedig ki rejtegette, törvény szerint keményen büntettetik. —

Gabonaár: Pest, mar. 31dikén: Tiszta buza: 165, 155; 148; — Kétszeres: —, 126, 118; — Rozs 122, 118, 115; — Arpa 96, 94, 90; — Zab 75, 72, 70; — Köles —, —, —; — Köles-kása —, —, —; — Kukoricza 126, 121, 120; — pesti m. v. garaz.